

AKÜMÜLATÖRLER İÇİN
DEPOZİTO, GEKAP VE APAK
UYGULAMALARI

❑ Akümülatörler, Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği gereği **depozitolu** olarak piyasaya sürülürler.

👉 Depozito bedeli, her yıl T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenir.

❑ Depozito uygulaması Piyasaya Süren tarafından başlatılır.

Piyasaya Süren Kimdir

- Akümülatörü üreten, imal eden
- Ürüne adını, ticari markası / ayırt edici işaretini koyarak kendini üretici olarak tanıtan
- Üreticinin Türkiye dışında olması halinde ithal eden
- Ürünün tedarik zincirinde yer alan, faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek ve tüzel kişi.

- ❑ 2872 Sayılı Çevre Kanunu Ek 11. Maddesi gereğince, depozito uygulanan ürünler için Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) tahsil edilmez.
- ❑ Piyasaya Sürenler, Akümülatör Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul Ve Esaslar gereğince “Akümülatör Depozito Bilgi Sistemi” üzerinden Depozito Uygulama Planı hazırlayarak Bakanlığın onayına sunarlar.

“Akümülatör Depozito Bilgi Sistemi” ne Nasıl Ulaşılır

- e-devlet üzerinden Entegre Çevre Bilgi Sistemi (EÇBS) nden.

Depozito Uygulama Planı Nasıl Hazırlanır

- Plan, depozito sisteminin işleyişine yönelik idari, mali, teknik hususlar ile izleme ve kontrol çalışmalarını içerecek şekilde hazırlanır.
- Plan kapsamında, imal / ithal edilen akülerin piyasaya arz yöntemleri ile atık haline geldikten sonraki sürecin yönetimine dair bilgiler verilir.

- ❑ Depozito Planı onaylanan firma, yıl içinde piyasaya sürdüğü yeni akü ve karşılığında topladığı atık akü verilerini aylık periyotta aynı sistem üzerinden beyan eder.
- ❑ Yıl sonunda, toplayamadığı atık akü miktarı üzerinden GEKAP uygulamasına tabi olur.

GEKAP Nasıl Hesaplanır

- Akümülatör Depozito Bilgi Sistemine yıl boyunca girilen yeni ve atık akü miktarları arasındaki fark, ilgili yılın depozito bedeli ile çarpılarak sistem üzerinden otomatik hesaplanır.

- ❑ Piyasaya süren, Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) Sisteminden akü türüne göre “*Depozitolu*” alanlardan birini seçerek GEKAP beyanını verir ve ilgili dönem için borcu oluşmaz.
- ❑ Yıl sonunda, Akümülatör Depozito Bilgi Sistemine girilen veriler ile GİB’ e yapılan GEKAP beyanları Bakanlıkça eşleştirilir. Bir önceki yıla ait GEKAP bedeli, Akümülatör Depozito Bilgi Sisteminde görünen tutar üzerinden, takip eden yılın ilk GEKAP Beyan döneminde GİB’ e ödenir.

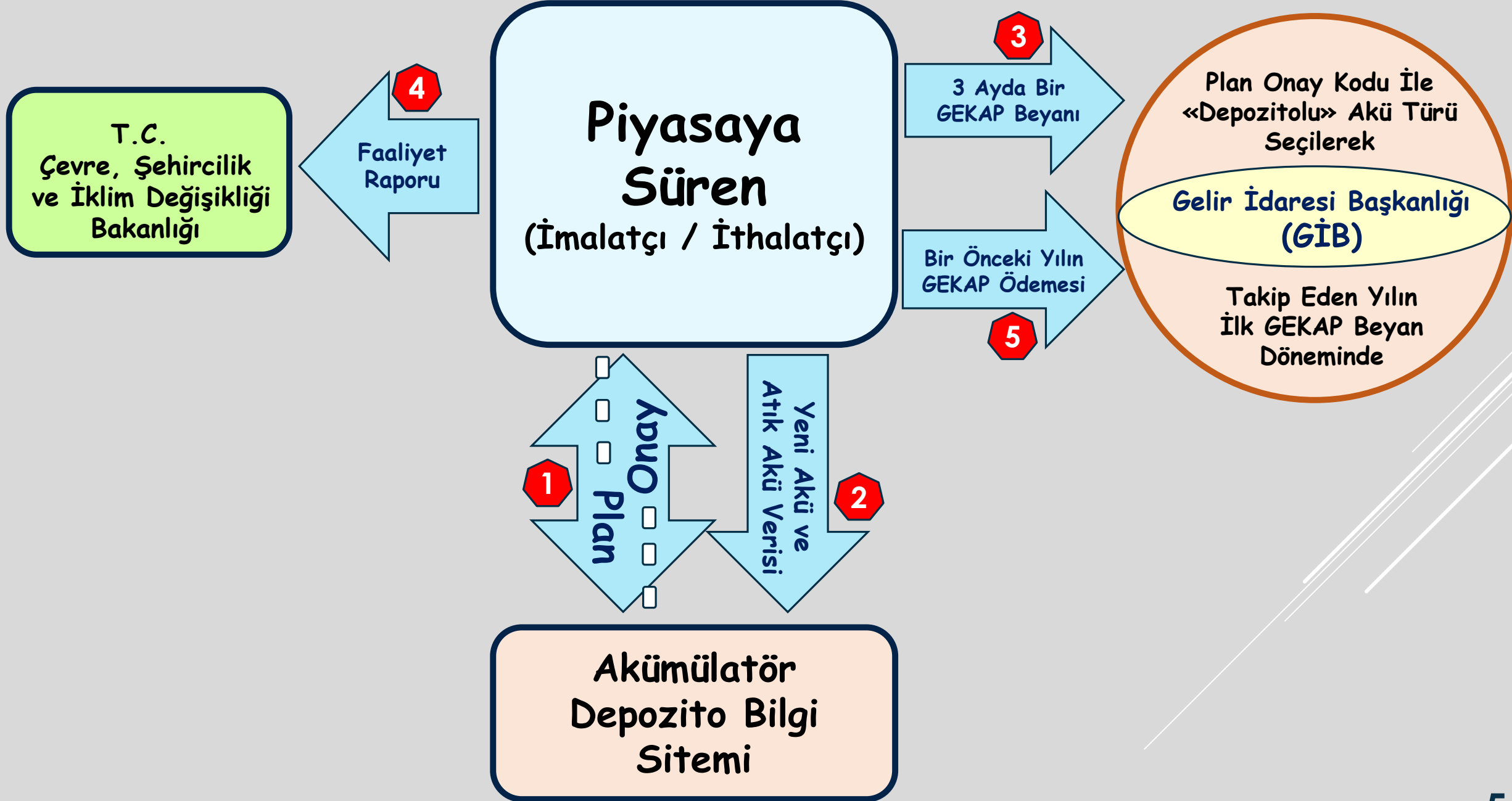

GEKAP Beyanı Nereye, Ne Zaman Verilir

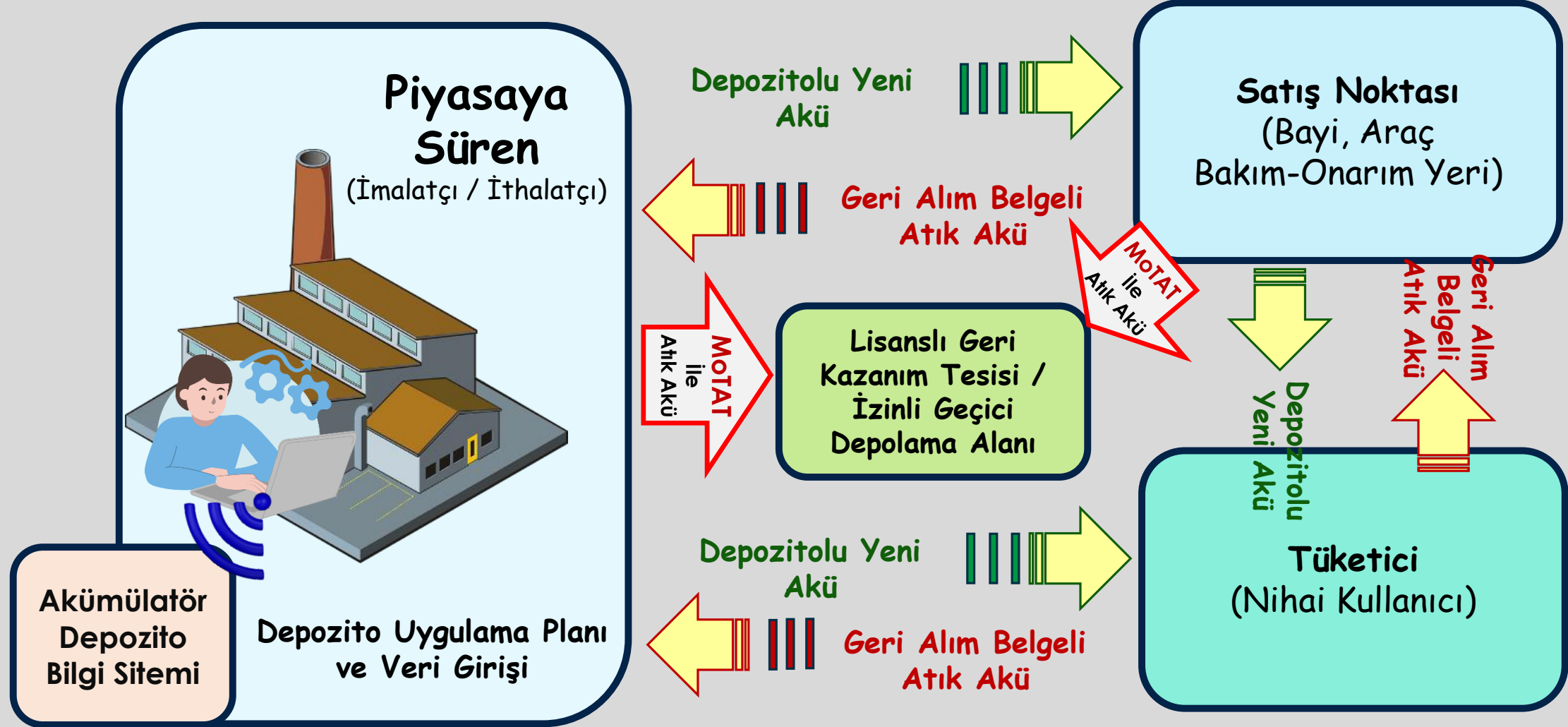
- Gelir İdaresi Başkanlığı resmi web sayfasından (www.gib.gov.tr) yılda dört kez verilir.

- a) **Birinci dönem;** Ocak-Şubat-Mart için **Nisan ayı içinde**
- b) **İkinci dönem;** Nisan-Mayıs-Haziran için **Temmuz ayı içinde**
- c) **Üçüncü dönem;** Temmuz-Ağustos-Eylül için **Ekim ayı içinde**
- ç) **Dördüncü dönem;** Ekim-Kasım-Aralık için **takip eden yılın Ocak ayı içinde**

Depozito Sisteminde Yeni ve Atık Akü Dolaşımı

- ❑ İmal ve / veya ithal edilen aküler satış noktalarına veya doğrudan tüketiciye depozito bedeli ile fatura edilir (depozito bedeli faturada satış bedelinden ayrı gösterilir)
- ❑ Satış noktasına ya da piyasaya sürene yeni akü karşılığında yapılan atık akü tesliminde satış fiyatından depozito bedeli düşülür. Yeni akü alınmaması halinde ise atığı teslim edene depozito bedeli iade edilerek **Geri Alım Belgesi** düzenlenir.

Geri Alım Belgesi Nedir

Depozito sistemi kapsamında değişimin gerçekleştiği noktalara yapılan teslimatlarda atığın teslim edildiğini - alındığını gösterir **“gider pusulası, iade atık faturası”** formunda belge.

- ❑ Satış noktasına ve piyasaya sürene teslim edilen atık aküler gerekli güvenlik önlemleri alınmış işletme sahasında en fazla doksan gün bekletildikten sonra **MoTAT Sistemi ile** çevre lisanslı geri kazanım tesisine / izinli atık akü geçici depolama alanına sevk edilir.

MoTAT Sistemi Nedir, Nereden Ulaşılır

- Atıkların taşıma işlemine ilişkin bilgilerin kayıt altına alındığı, atık yüklü araçların seyir halindeyken izlendiği ve atık taşıma işlemlerinin denetlendiği çevrimiçi sistem.
- e-devlet üzerinden e-devlet şifresi ile [Entegre Çevre Bilgi Sistemi \(EÇBS\)](#) dahilindeki "Atık Yönetimi Uygulaması" ndan.

- ❑ Depozito uygulaması kapsamında tahsil edilen ve ödemesi planlanan depozito bedellerinin **mali kayıtları** piyasaya sürenlerce tutulur.
- ❑ Tüketici tarafından iade edilen depozitolu akülerin aynı mahiyette yeni bir depozitolu akü ile takas edilmesi, depozito ücretinin iade edilmesi olarak kabul edilir.
- ❑ Aküler, piyasaya süren tarafından etiketlenip işaretlenerek piyasaya arz edilir.
- ❑ Her yıl piyasaya sürenlerce, bir önceki yıl gerçekleştirilen depozito uygulamalarına ilişkin **faaliyet raporu** hazırlanır ve Bakanlığa sunulur.

- ❑ Üzerinde/etiketinde "Depozitoludur" ibaresi bulunmayan ve/veya silinen, yırtılan aküler için depozito bedeli uygulanmaz veya iade gerçekleştirilemez.
- ❑ Yurt içinde imal edilip ihraç edilen aküler depozito uygulaması kapsamı dışında olup bunlarla ilgili plan, beyan vs. verilmez.
- ❑ İthal edilerek bir eşya ile birlikte ihraç edilen aküler için depozito uygulaması Bakanlıkça ayrıca değerlendirilir.

*(GEKAP a ilişkin Yönetmelik kapsamında,
yapılan ithalat piyasa arz etme/piyasaya sürme
fiilini oluşturduğundan
bu aküler GEKAP' a tabi tutulur.
Ancak; atığı yurt içinde oluşmayacak bu akülerin
toplamaya esas miktardan düşülebilmesi için
firmaların Bakanlığa resmi yazı ile ihracata ilişkin belgelerini
sunmaları gerekmektedir.)*

AKÜMÜLATÖR PİYASAYA SÜREN / ÜRETİCİ

(İmalatçı ve İthalatçı)

YÜKÜMLÜLÜKLERİ

❑ **Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği' ne göre;**

1. Aküleri Yönetmeliğe göre etiketler ve işaretler.
2. Atık aküleri geri kazanılmak üzere geri dönmesini sağlamak amacıyla, akü satışında **depozito uygular**.
3. Yönetmeliğin 3 no' lu eki "Depozito Uygulaması Müracaat Formu" nu doldurarak her yıl Bakanlığa başvurur.
4. Atık akülerin **%90 oranında** toplanmasını, geri kazanımını ve bertarafını sağlar / sağlar.
5. Atık akü ihracatında Bakanlıktan onay alır.

❑ **Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği' ne göre;**

6. Ürettiği / ithal ettiği akülerde zararlı madde miktarını en aza indirecek tedbirleri alır.
7. Atık akü atıklarının zararları ve toplanmaları için tüketicilerin eğitimlerini, bilgilendirilmelerini sağlar.
8. Atık akülerin taşınmasında Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ e göre hareket eder.
9. Genel bir toplama ve geri dönüşüm sistemi geliştirerek veya belli bir sisteme katılarak atık akülerin toplanmasını, geri kazanımını veya bertarafını sağlar.

❑ **Akümülatör Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul Ve Esaslar' a göre;**

1. Çevre Kanunu ek-1 sayılı listedeki akümülatör kategorileri için ayrı ayrı **depozito uygulama planını** Bilgi Sistemi üzerinden hazırlar ve sunar.
2. Depozito uygulamasında Usul ve Esaslardaki düzenlemelere uyar.
3. Uygulayacağı depozito sisteminin öngörülen mali boyutunu ve **teminatı** depozito uygulama planında gösterir.
4. Depozito uygulama planı uygun bulunduğu anda uygulamaya başlar ve uygulamayı plan çerçevesinde sürdürür. Değişiklikler için revize plan hazırlayarak Bilgi Sistemi üzerinden Bakanlığa sunar.
5. Depozitolu olarak piyasaya sürülen akülerin geri alınmasına yönelik tüm süreci depozito uygulama planında gösterir ve bu kriterler hakkında ilgili tarafları bilgilendirir.

❑ **Akümülatör Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul Ve Esaslar' a göre;**

6. Depozitolu akülerin üzerinde / etiketlerinde açıkça görünür, okunaklı ve kolay silinmeyen / bozulmayan "**Depozitoludur**" ibaresi bulundurur. Etiketleme ve işaretlemede APAK Yönetmeliği' ne dikkat eder.
7. Piyasaya arz ettiği depozitolu akülerden kendisine iade edilenler için tahsil ettiği depozito bedelini **aküleri iade edene öder**.
8. Depozitolu piyasaya arz ettiği akülerin geri toplanmasını sağlayacak şekilde bir sistem kurar, bu sistemin sürdürülebilirliğini sağlar ve geliştirmeye yönelik gerekli çalışmaları yapar.
9. Depozito uygulamasına ilişkin bildirimleri Bilgi Sistemi üzerinden yapar, bu bilgilere esas belgeleri sisteme yükler ve söz konusu belgelerin asıllarını en az on yıl süre ile muhafaza eder.

❑ **Akümülatör Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul Ve Esaslar' a göre;**

10. Her yıl bir önceki yıl gerçekleştirdiği depozito uygulamalarına ilişkin **Faaliyet Raporu** hazırlar ve Bakanlığa sunar.
11. Bakanlıkça gerekli görülerek talep edilmesi halinde; depozito faaliyetlerini bağımsız denetim kuruluşlarına inceletir, rapor hazırlattırır ve bu raporu Bakanlığın talep tarihinden itibaren üç ay içerisinde Bakanlığa sunar.
12. Atık aküleri ilgili mevzuatı ve bu Usul ve Esaslara uygun şekilde yönetir.
13. Depozito uygulamasına tabi tutulan aküler için belirlenen GEKAP işlemlerini Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esaslara göre gerçekleştirir.

AKÜMÜLATÖR SATIŞ NOKTALARININ

(Akümülatör Ürünlerinin Dağıtım Ve Satışını Yapan İşletmeler
Ve Araç Bakım Onarım Yerlerini İşletenler)

YÜKÜMLÜLÜKLERİ

❑ **Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü (APAK) Yönetmeliği' ne göre;**

- a) Tüketiciler tarafından getirilen atık aküleri alır, akü üreticilerinin kuracakları sisteme katılır ve getirilen atık akülerin yenisinin alınmaması halinde depozito bedelini **tüketicie öder**.
- b) Tüketicilerin getirdiği atık aküleri, üreticinin öngördüğü şekilde üreticiye veya üreticinin yetkilendirdiği bir kuruluşa dönmesini sağlar. 🖱️
- c) İşyerlerinde tüketicilerin kolayca görebilecekleri yerlerde **(Ek-4 A)** da yer alan uyarı ve bilgiler ile depozito uygulaması, atıkların toplama şekli ve yerleri hakkındaki bilgileri sunar.
- d) Atık aküler için sızdırmazlık ve güvenlik önlemleri alınmış **geçici depolama alanı** oluşturur. Atık aküleri bu alanda en fazla doksan gün depolar.
- e) Teslim aldığı atık akülerin kayıtlarını tutarak üreticiye bildirir. "**Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ**" kapsamında izinli geçici depolama alanına / lisanslı geri kazanım tesisine gönderir.

❑ **Akümülatör Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul Ve Esaslar' a göre;**

- a) Satışını gerçekleştirdiği depozitolu aküler için piyasaya sürenin belirlediği depozito sistemine katılır ve **depozito bedelini uygular.**
- b) Depozitolu sattığı akülerin kullanımı sonrasında iade alınmasına yönelik piyasaya sürenlerle koordineli çalışır.
- c) Depozitolu akülerin depozito bedellerini **satış belgelerinde gösterir, iade aldığı atık aküler için geri alım belgesi hazırlar.**
- d) İade alınan atık akülerin biriktirilmesi ve depolanmasında görüntü, gürültü koku, sızıntı gibi çevre kirliliğine sebebiyet verebilecek unsurların oluşmasını engelleyecek gerekli **önlemleri alır.**

